

572
1957

დედა

ახალგაზრდა, ტურნე მკვლავი,
იღვინე, აურო შიშველი,
და ჰყავს კარგად, სწავლითა
ხალისად, ვაჟანკო!

№ 3 საპატივსაცემი აკადემიკოსი, საბავშვო ჟურნალის გამომცემი
ზაქარია
1957

გაზათუნულის ბარათი

საქართველო
საბავშვო

ა. მიქალაძე

ვეელას, ვველას, ვველას—
ღრუბელს, ცისარტყელას,
მშეს, ვარსკვლავებს, მთვარეს,
მთარეუქე ქარებს,

ქუნილსა და ელვას—
ვეელას, ვველას, ვველას!
მე მოვდივარ, მოვალ,
მოძევს თბილი ქარი,
მსიარული ქარი,
ლღდი ნიაფქარი.

სადაც გაუარეთ,
სადაც შემოებრუნდით,
ვეელას ავამდგრეთ
სიბუნების გუნდი!

სეიმი აქეთ ბავშვებს,—
იცინიან მშემი.

ზა, დაიჭით, მოდის
ვეელიების თქეძი!

ვეელას, ვველას, ვველას—
ღრუბელს, ცისარტყელას,
მშეს, ვარსკვლავებს, მთვარეს
და შრინას ქარებს:

მე მოვდი, მომდევს
მსიარული ქარი,
გამოვადეთ კარი,
ხეცის ღურჯი კარი!

ჩემია, ჩემია

მ. იოსელიანი

მე ორ პატარა ბიჭს ვიცნობ. ისინი ჩემს ახლოს ცხოვრობენ. ბიჭები თითქმის ყოველთვის ერთად თამაშობენ და ღია ფანჯრიდან ხშირად მესმის მათი გაუთავებელი დავა.

აი, დღეს მათ ეზოში იპოვეს რეზინის საცობი.

უფრო პატარა ბიჭს გოჩა ჰქვია და სწორედ ეს გოჩა გაპყვირის:

— საცობი ჩემია, ჩემი!

მეორეს ზალიკოს ეძახიან და ზალიკო პასუხობს:

— არა, გოჩა, ეს საცობი ჩემია!

— ჩემი საცობია, მე შორიდან დავინახე!

— სულ ერთია, — ჰირვეულობს უკვე ზალიკო, — ეს მე გუშინვე შევაჩნიე.

ერთ ხანს ასე იღავეს, მერე ორივე ჩაჩუმდა.

ნახატები რ. მახვირიძისა

გადავიხედე ფანჯრიდან და რას ვხედავ: დაუღვიათ საცობი კიბეზე და ვეება ღანით შუაზე ქრიან.

გამიკვირდა: შუაზე გაქრილი ბოთლები ვანა სადმე არსებობს, რომ ნახევარი საცობი მოვრგოს?

მეორე დღეს ისინი ქუჩაში წააწყდნენ კამფეტის კოლოფს. ეტყობა, ვილასს გადაეგდო.

ამაზე ბევრი აღარ უდავიათ, გამოიტანეს ვეება დანა, დაადვეს კოლოფს და შუაზე გაქრეს.

მაგრამ უნდა გვენახათ ჩემი გაოცება, როცა ერთხელ ბიჭებმა ხტუნვა-ხტუნვით შემოაგორეს ეზოში ახალთახალი ბურთი.

— ეს კი ჩემია! — განაცხადა გოჩამ.

— არა, ჩემია! — ხელში სწვდა ზალიკო და ბურთი გამოგლიჯა.

— არა, მე მიყიდეს!

— სტყუი!

როცა ბიჭები ჩაჩუმდნენ, მე ისევ გადავიხედე ფანჯრიდან და დავინახე, რომ ვეება დანა ახლა რეზინის ახალთ-ახალ ბურთის ქრიდა შუაზე.

ვერ წარმომედგინა, ნახევარი ბურთით რომელი ბავშვი მოახერხებდა თამაშს.. ამის შემდეგ ეზოს ფანჯარა აღარ გამიღია, რომ მათი ჩხუბი არ მომესმინა და თვლით არ დამენახა, თუ რა სათამაშოს ქრიდნენ შუაზე.

ერთ დღეს სამსახურიდან ვბრუნდებოდი. ეზოში შემოსულს გზიდან ბიჭების ზმა მომესმა. სანამ სახლში შევიღოდი, ბიჭები ეზოში შემოცვივდნენ „ჩემია-ჩემიას“ ძახილით.

— კიდევ იტყვი, რომ ჩემი არაა? — გაჰყვიროდა ზალიკო.

— მე რომ მეორეჯერ არ დამენახა, შენ ხომ ვეღარ იპოვიდი? — ცხარობდა გოჩა.

— პირველად მაინც მე დავინახე.

იმის შიშით, რომ ბიჭებს ეს პატარა ურმის მწვანე თვალიც ორად არ გაეჭრათ, მათყენ წავედი.

— პირველად მე დავინახე და ჩემია, — მიხსნიდა ზალიკო.

— მეორედ კი, როცა მან ვეღარ შეხედა, მე შევხედე. ხომ ჩემია, ბიძია? — მეკითხება გოჩა.

— არა! — გაჯავრდი მე, — ეს ორივესია.

— ნახევარი ჩემია და ნახევარი კი... — დაიწყო ზალიკომ.

— არავითარი ნახევარი, — გავაწყვეტინე ისევ, — ნახევარი თვლები და ნახევარი ბურთები არ არსებობენ, არის ურმის მთელი ბორბალი, მრგვალი ბურთი და მთლიანი რეზინის საკობი. ნახევარ კოლოფებსაც ვერ ნახვ ქვეყნად.

ბიჭებმა ბორბალი წაიღეს და ამის შემდეგ აღარც მათი დედა გამიგონია.

ორი დღის შემდეგ ჩემთან მოვიდნენ და მითხრეს, რომ მეორე ბორბალიც ეიპოვეთო.

— კეთილი! — გამეხარდა მე, — აი, ცარიელ ყუთს მოვცემთ, გააკეთეთ ურემი, მაგრამ იცოდეთ. შუაზე არ გაქრათ.

ბიჭებმა მალე გააკეთეს ურემი და მწვანე თვლები შეუღდეს. ამის შემდეგ მე მუდამ ღია მაქვს ფანჯარა და ვხედავ: უღლის ერთ მხარეს დგას გოჩა, მეორე მხარეს — ზალიკო და დაავარებენ ეზოში ნახევარს კი არა, მთელ ურემს, რომელიც ხან ქვას ეზიდება, ხანაც სილას.

ვხედავ და მიხარია.

თ. ჯანაშვილი

მწყემსი

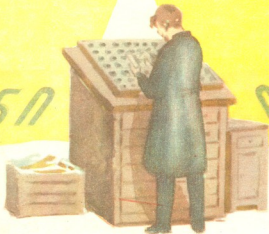
ნახტი ზ. ლევაძისი

ცად ხედში ჯოხი უჭირავს,
ცადით იჩრდილავს მზეს,
მხარზე ხის თოფი ჰკიდია,
ფხიზლად გაჰყურებს ტყეს.
სწორედ ნამდვილი მწყემსია,
ცხვარს არ გაატანს მგელს,

ფიცხად დასჰყვივებს მურიას,
თოფზე გაივლებს ხელს.
ეზოში ერთი ბატკანი
უნდა აძოვოს დღეს,
ეს არის მისი სამწყემსო,
სუდ ეს არის და ეს.

შენი

ნიბნი

ყ

ველას გვეყვარს წიგნები. სადაც საინტერესო ამბები სწერია და სურათები ჰხატია.

არ გაინტერესებთ. სადა და როგორ ბეჭდავენ წიგნებს?

იმ შენობას, სადაც ეს წიგნები იბეჭდება, სტამბა ჰქვია, ხოლო იმ მანქანებს, რომლებიც ამ წიგნებს ბეჭდავენ—საბეჭდი მანქანები.

წინათ, სანამ საბეჭდი მანქანა გამოგონებული არ იყო, ადამიანები წიგნებს ხელით სწერდნენ. ამას კი ძალიან დიდი დრო სჭირდებოდა. აბა, სცადე და ის სქელი წიგნი, რომელსაც შენ კითხულობ, ხელით გადაწერე. მაგრამ წიგნი ხომ მარტო შენ არ გჭირდება. ის ძალიან ბევრმა ადამიანმა უნდა წაიკითხოს. ამდენი წიგნის ხელით გადაწერას კი, ცხადია, ვერაფერ შეძლებდა და ამიტომ წიგნის წაიკითხვაც ყველას არ შეეძლო.

ახლა კი საბეჭდი მანქანები ძალიან

მაღე და სწრაფად ბეჭდავენ უთვალავ წიგნებს.

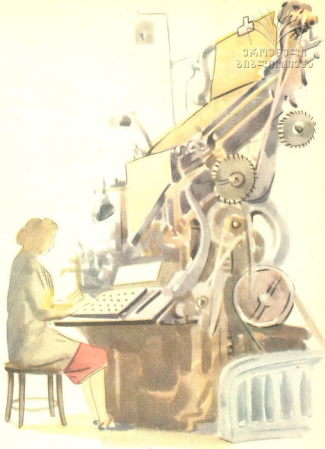
წიგნი სტამბაში ხელნაწერის სახით მიდის. ხელნაწერებს გადასცემენ იმ მუშებს, რომლებსაც ასოთამწყობები ჰქვიათ. იმ ოთახში, სადაც ასოთამწყობები მუშაობენ, ცედილი გასწვრივ მაგიდები დგას. მათ, თქვენი მაგიდებისაგან განსხვავებით, ბევრი უჯრა აქვს. უჯრები დაყოფილია პატარ-პატარა განყოფილებებად და თითო განყოფილებას თითო ასოს სახელი აწერია. ეს იმას ნიშნავს, რომ იმ უჯრაში, სადაც ასო „ა“ აწერია, მხოლოდ „ა“-ნები აწყვია, სადაც „ბ“, იქ კი—„ბ“-ანები და ასე შემდეგ. ასოთამწყობებს ხელში რკინის საბჭკრე უჭირავთ. უჯრებიდან სწრაფად იღებენ ასოებს და ლექსის, მოთხრობისა თუ ზღაპრის სტრიქონებს ამ რკინის საბჭკრეში აწყობენ.

მაგრამ თუ უწინ მხოლოდ ადამიანებს შეეძლოთ ასოების აწყობა, ახლა ისეთი მანქანებიც გამოიგონეს, რომლებ-

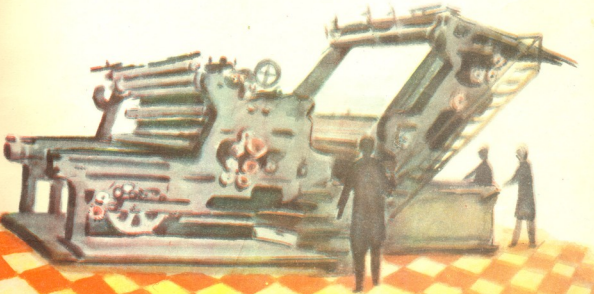
ბიც თვითონვე აწყობენ. ამ მანქანას ლინოტიპი ჰქვია. ისინი სხვა დარბაზში ჩამწყობებულან და ყოველ მათგანს თავისი მუშა უზის. აი, ლინოტიპზე მომუშავემ თითები ისე აათამაშა, თითქოს აკორდეონს უკრავსო. ბრტყელი უჯრიდან ოქროსფერი ფირფიტები კისრის ტეხით გამოკეცივდნენ და მანქანის ღია კოლოფში ერთმანეთის გვერდით დასკუბდნენ. მერე მუშამ პატარა სახელურს ხელი აჰკრა, მოზრდილი ბორბალი შემოტრიალდა და ქვემოდან უკვე ვრძელი და ბრტყელი ვერცხლისფერი ფირფიტა გამოხტა. ამ ფირფიტას მაშინვე ხელს ვერ მოჰკიდებ, ისეთი ცხელია. ეს უკვე გამზადებული სტრიქონია, რომელიც შემდეგ შენთვის საინტერესო ამბავს დაბეჭდავს ქალალღზე.

ეს ყველაფერი ერთი წუთის განმავლობაში ხდება.

აი, როდესაც მთელი წიგნი ასეთი ლითონის სტრიქონებით აიწყობა, ამ რკინის წიგნს საამქროში გორგოლებიანი მაგიდით წააბრძანებენ. აქაც ძალიან დიდი მანქანები ღვას და ისეთი რახრახით და გრიალით მუშაობენ, გვეგონებათ. მანქანების ნადიმი არისო. აი, ამ საბეჭდი მანქანის ქვემო ნაწილზე და-

ლაგებენ ხოლმე აწყობილ გვერდებს, დამაგრებენ, რომ ასოები არ ამოვარდეს, და მანქანას აამუშავენ. დატრიალ-

დება დიდი ბოროტლები. ამოძრავდება
შავსაღებავიანი კოკიც. ქვემოთ დაი-
თრევს სუფთა ქალაღს. რკინის გვერდ-
ბი წამით შეეხება ამ ქალაღს და მეორე
მხრიდან გრძელკბილებიან სავარ-
ცხელს უკვე გამოაქვს სტრიქონებით და
სურათებით დახატული ქალაღლის დიდი
ფურცელი.

როდესაც ასეთი დახატული ფურც-
ლები ბევრი დაგროვდება, მუშებს ისინი
საამკინძაო საამქროში გადააქვთ. აი,
აილო მუშამ ერთი ანაბეჭდი. გვერდების
მიხედვით დაკეცა, პირველ გვერდს ხომ
მეორე, მესამე უნდა მისდევდეს. და პა-
ტარა მანქანასთან წაიღო. როგორც კი
დაკეცილი ანაბეჭდი მის ბრტყელ ფი-
ცარზე დააღო, მანქანის ერთი ნაწილი
რაზნახით დაეცა ძირს და მოულოდნე-
ლად უკვინა ანაბეჭდს. ნაკბენი ადგილი
უკვე წერილი ნავთულით არის შეკრუ-
ლი და ფურცლებიც აღარ დაიფანტე-
ბა.

შემდეგ ლამაზ ყდაში ჩასვამენ და
თქვენი წიგნიც წასაკითხად მზად არის.

პლ. ბაგაშვილი

— აი, ხე, აი, სახლი,
აი, პატარა წყარო!—
ფერად წიგნს ფურცლებს ნანა,
ნახატებს სინჯავს, ხარობს.
მაგრამ მაშინ კი, როცა
წიგნს ხელში იღებს ძია,
თვალზე ადგება ცრემლი.
ტირის:

— ჩემოია...

მიატქვს, —

ძია ამშვიდებს, ამბობს:

— მე წაგვიტოხავ, ნანა,
რომ არ მიწოდებს შენთვის,
შენ მოგიტანდი განა?

ბ. ჭიჭინაძე

წიგნი

როცა დარტყეს,
ძღუეს მოხანდა,
წელი ბუერი ასხურეს.
ახლად უკვე იმხელად,
სიყუდლს თაჟსე
დაჭკურებს.

ვაიზნილო

14. 2020

მგვალი არის მოწყვეტილი
მუღებმა და ხაზობისა,
ჩაქ ის გაჩნდა, ამაღლა
სახლეს ზერი იმ ვლიან

ვერ არე ვემა დაწყება,
ვერ არ იყის ტიტობა,
ჩინო და ვაფთხი გამბარა
იყინოს და იყინოს

ვესი, ხაზანი ახვარს
მგვი, ჩოვორე ბეჩვინი.

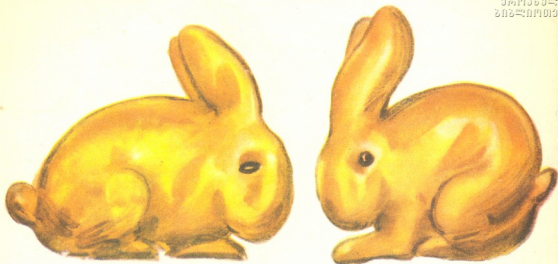
სახლეს 20. 2020

ავალი, მუღლი, ლეფლი —
ველიფერი უყინოს.

სახლეს მისი ტირილი
ინის, ჩოვორე მარევი—
ტეზილე, ტეზილე იძინებს
ვესი მუღეს საჩალი

გაზახლის, ავლი კი
არ სტეკნოვს უბრალო,
ამისთანა მავშევი
ჩვეს ქვევანს უმხვლიან

ფუნთუშა კურდღაი

ნ. კლინიშვილი

ნახატები ზ. ლუკაშვილი

დღეს თინა საბავშვო ბაღში რომ მიჰყავდა, გზაზე პატარა ფუნთუშა ბაჭია უყიდა. რა თქმა უნდა, მიხედვით, რომ ბაჭია ნამცხვარი იყო და თვალების ნაცვლად ორი ბრჭყვიალა ქიშმიში ჰქონდა გაკეთებული. თინას ბაჭია შესაქმნელად დაენანა. თანაც წესიერი ქალი გახლდათ და ქუჩაში ხომ არ დაიწყებდა ქამას!

საბავშვო ბაღში რომ მივიდნენ, თინამ ამხანაგებს უჩვენა: აი, შეხედეთ, როგორი ბაჭია მყავსო! მაგრამ მასზე აღრე ბაღში აღექისისაც მიეტანა ისეთივე ბაჭია; სულ თინას ბაჭიას ჰგავდა, ჰგავდა კი არა, ტყუებებით ორივეს სასაცილოდ დაქვევტილი ყურები, აპრებილი კულები და ქიშმიშის თვალეები ჰქონდათ.

— ნეტავ ნამდვილ ბაჭიებად აქცია, — თქვა თემომ.

— დედას ვეტყვი. მეც მიყიდას ასეთი ბაჭია. — წამოიძახა ვახტანგმა.

ბავშვებმა ბაჭიები კარადის უჯრაში შეინახეს, თვითონ კი ეზოში ჩავიდნენ.

კოტა ხნის შემდეგ ვახტანგი ოთახში დაბრუნდა, კარადსთან მივიდა და უჯრაში ჩაიხედა: ბაჭიები ისევ თავის ადგილზე ეყუო.

ვახტანგმა ერთი ბაჭია ფრთხილად ამოიღო; რა მაცდურად ბრწყინავდნენ ქიშმიშის თვალეები! ვახტანგმა თითოთ მოსინჯა ერთი თვალი... ქიშმიში თითქოს თვითონვე გაქანდა პირისაკენ. აბა, ცალთვალა კურდღელი რისი მაქნისიაო, და ვახტანგმა მეორეც მიაყოლა! კული კი... კული, აბა, რა ანგარიში ჩასათვლილია! კული ჰქონდა თუ არა ბაჭიას, ვერც კი შეამჩნევდით, და ვახტანგმა კულიც

მოაკენიტა. მერე, სულმა წასძლია და ერთი თათითაც ისიამოვნა. მალე ბაქია-საგან ნამცეკიც არ გადარჩენილა.

უნდა გენახათ, რა აურზაური ატყდა, როცა თინას და ალექსის მხოლოდ ერთი ბაქია დახვდათ უჯრაში.

— ჩემი ბაქია!—თქვა თინამ.

— არა, ჩემბა, დაიჩემე ალექსიმ და ბაქია გულზე მიიკრა.

— შენი დაიკარგა,—ტროდა თინა და თან ბაქიისაკენ მიიწვედა.

— ხელი გაუშვი,—იყვირა ალექსიმ, მაგრამ აცრემლებული გოგონა რომ დაინახა, გული მოუღება და ვაჟაკივით უთხრა:

— კარგი, შენი იყოს,—თან ცრემლები ძლივს შეიკავა.

— ნეტავ რა მოუვიდა მეორე ბაქიას?—უკვირდათ პატარებს.

ხმაურზე მასწავლებელი შემოვიდა და იკითხა:

— რა ამბავია, რატომ ხმაურობთ?

ბავშვები ერთმანეთს აღარ აკლიდნენ, ყველას უნდოდა ეამბნა, რაც მოხდა. მასწავლებელმა ხელისგულები აურებზე მიიფარა და თქვა:

— არაფერი მესმის, ყველა ერთხმად ყვირით, აბა, რა გავიგო!

თემომ დაწერილებით უამბო ყველაფერი. მასწავლებელმა ბავშვებს გადახვდა. თავდალუნული ვახტანგი ბავშვებისაგან განმარტოებით იღვია...

— აღბათ, მურია ამოვიდა ეზოდან, კარადა გააღო, უჯრა გამოსწია და ბაქია შეკამა,—თქვა მასწავლებელმა,—მურიას სასტიკად დასჯით, საბავშვო ბაღში ვეღარ გააჩერებთ.

— იქნებ მურიამ არ შეკამა?—წამოიძახა თინამ.

— არა, მურია ქურდბაცაცა ღია!—გამოეჭომაგა მზია.

— მურია უნდა დაისაჯოს,—კვლავ გაიმეორა მასწავლებელმა.

ვახტანგმა ვეღარ მოითმინა. თვალწინ წარმოუდგა უდანაშაულო მურია. რომელიც მისი გულისათვის უნდა დაესაჯათ.

— მურიამ კი არა, მე შევეკამე ბაქია! სულ კი არ მინდოდა ამეღო...—თქვა და ასლუკუნდა.

— ვაპატიოთ რა, მასწავლებელო,—სთხოვეს ბავშვებმა.

— ვახტანგ, ეს მეორე ბაქიაც შენი იყოს: რატომ არ მიიხარო, თუ გინდოდა, მოგცემდი,—უთხრა თინამ და ატირებულ ამბნავს ბაქია გაუწოდა.

ლ უ რ ს მ ა ნ ი

შველური ზღაპარი

იყო და არა იყო რა, იყო ერთი ღარიბი გლეხი, ჰყავდა სამი ვაჟი: მათე, პეტერი და სვენდი. ერთ ზაფხულს დიდი გვალვა იყო და ოჯახს ძლიერ გაუჭირდა.

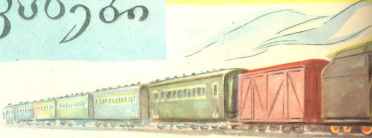
— უნდა წახვიდეთ საშოვარზე! ოჯახში რამდენი პირიც ვართ. იმდენი ლუკმა არ მოგვეძებნება, — უთხრა მამამ შვილებს.

— მათე და პეტერი ღიღებდნენ არიან, — ატირდა დედა, — არაფერი გაუჭირდებათ. მაგრამ სვენდი თერთმეტი წლისაა, შეხე, რა გამხდარია, რა უნდა გააკეთოს?

— გამიშვი, ჩემს შესაფერ საქმეს ვიშოვი, — დაამშვიდა სვენდმა დედა. ძმები შეუღღნენ სამეზაუროდ მზადებას. უფროსმა ვაჟმა მათემ თქვა:

გამოოქსნები

1) მათ არაფერი ამინებთ, ავდარია თუ დარია, დამწკრივებულან სახლები, ერთი გზით მიიჩქარიან.

— მაშაჩემი მაინც შინ ზის, ქურთუჯი არაფერში გამოადგება, მე წავიღებ.
— მე კი ქვაბი მომეცით,— თქვა შულათანა ვაჟმა პეტერმა,— საჭმელი არა გვაქვს და დღეაჩემი შიგ მაინც ვერაფერს მოხარშავს. გავყიდი და, სანამ სამუშაოს ვიშოვი, იმით გავიტან თავს.

პეტერმა თაროდან გაკრიაღებული ქვაბი ჩამოიღო და ქუდივით ჩამოიცვა.

— მე კი მხოლოდ იმ ლურსმანს წავიღებ, რაზეც ჩემს ქურთუჯს ვკიდებ ხოლმე. სვენდმა ლურსმანი კვლიდან გამოაძრო და ჯიბეში ჩაიღო.

— ეანგიან ლურსმანს ნეტავ რაში მოიხმარს? — ახარხარდნენ ძმები.

მაგრამ სვენდი მშვენიერ გუნებაზე იყო, თითქოს ლურსმანი კი არა, შინიდან ოქროებით სავსე ქისა მიჰქონდა.

გაუდგნენ ძმები გზას და გზაჯვარედინზე სვენდს გამოეთხოვნენ.

— ჩვენ ერთად წავალთ, შენ კი შენი ეანგიანი ლურსმნით უკან არ გამოგვეკიდო.— უთხრეს და წავიდნენ.

იარა, იარა სვენდმა და უცბად დაინახა, რომ გზაზე ვიღაც ჩასუტქულა. ჯერ შეეშინდა, ვაითუ დათვი იყოსო, მაგრამ ახლოს რომ მივიდა, გლეხიკაცი ნახა.

— მოდი, ბიჭო, მომეხმარე,— დაუძახა სვენდს გლეხმა,— ურემს თვალი მოვარდა და სამჭედლომდე ვერ მიმიგორებია.

— ჩემს ლურსმანს მოგცემ და ღერძში გაუყარე, მხოლოდ იცოდე, ლურსმანი ისევ უკან უნდა დამიბრუნო, ჩემი სახლიდან წამოვიღე.— უპასუხა სვენდმა.

— ნუ გეშინია, შენს ძვირფას ლურსმანს დაგიბრუნებ,— გაეცინა გლეხს.

გლეხმა და სვენდმა მიაღვეს ურემს თვალი და სამჭედლოსაკენ გასწიეს.

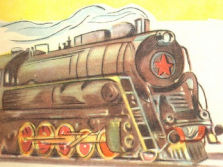
სვენდი თავის სიცოცხლეში პირველად მოხვდა სამჭედლოში და იქაურობა მოეწონა: ქშინავდა საბერველი, მხიარულად სცემდა ურო.

მჭედლემა რომ ნახა, სვენდი მოხერხებული და საზრიანი ბიჭიაო, თავისი ხელობა შეასწავლა. ერთი თვის შემდეგ სვენდი დაემშვიდობა მჭედელს და გაუდგა გზას.

მიდის სვენდი გზაზე და მიიმღერის. ერთ სახლს გაუარა. ზღურბლზე პატარა კაცი იდგა, სათვალეები ეკეთა. ეს თერძი გახლდათ. ხელში ქურთუჯი ეჭირა და წმენდა. უცბად ქურთუჯი ხელიდან გაუვარდა და ნამიან ბალახზე დაეცა.

— მაგას არა სჯობს, ჩამოჰკიდოთ და ისე გაწმინდოთ? — ურჩია სვენდმა.

ნახატები მ. ურსნიშვილისა

2) წყარში ჩავაგდე, წყალად გადაიტვა,
ცეცხლში ჩავაგდე, ხმად გადაიტვა.
(იამაყე) (ხალხური)

— შენისთანა ბალონისაგან ჭკუის სწავლება არა მჭირდება,—უთხრა თერძმა. მაგრამ სვენდს არ სწყენია ეს სიტყვები. მან ჯიბიდან ლურსმანი ამოიღო და კარზე მიაჭედა. თერძს გაეღიმა, ქურთუკი ლურსმანზე ჩამოაჰკიდა, სვენდი შინ შეიყვანა და რძითა და პურით გაუმასპინძლდა.

— დაიტოვე შეგირდად ეგ ბიჭი,—უთხრა ცოლმა თერძს.
— სიამოვნებით დავრჩები,—თქვა სვენდმა,—თუმცა ხელობით მჭედელი ვარ. თერძმა აათვლიერა გამხდარი ბიჭი და გულიანად გადაიხარხარა:

— ჰო-ჰო, რა მჭედელი იქნები! შენ, ჩემო ძმაო, მძიმე უროს ადგილიდან ვერც დაძრავ. თერძობას თუ მოახერხებ, ისიც დილია.

სვენდმა თერძობაც მალე ისწავლა. რამდენიმე ხნის შემდეგ კი გამოეთხოვა თერძს, კარიდან თავისი ლურსმანი გამოაძრო და კვლავ გზას გაუდგა.

ერთ სოფელს რომ მიალწია, წვიმა წამოვიდა. უცბად იქვე ქობიდან მოხუცი ქალი გამოვარდა და თოკზე გაკიდებულ სარეცხს აკრეფა დაუწყო ამ დროს ლურსმანი გატყდა, თოკი მოძვრა და მთელი სარეცხი მოხუც ქალს კინალამ ტალახში ჩაუკვიდა.

— აი, ჩემი ლურსმანი მიაჭედე, ბები,—უთხრა სვენდმა ქალს.—მაგრამ მერე უკანვე დამიბრუნე. ეს ჩემი სახლის ლურსმანია!

სვენდი მიეხმარა ბებერ ქალს და აკრეფილი სარეცხი შინ შეუტანა. ოთახში მეწაღე იჯდა და წაღებს კვრავდა. სვენდს მოეწონა მეწაღის მუშაობა. მალე ისწავლა მეწაღეობაც. მერე მჭედელთან და თერძთან ნაშოვნი ფულით ტყავი იყიდა და დედას ფეხსაცმელები შეუკერა.

შემოდგომაზე სვენდი გამოეთხოვა მეწაღეს, მიიღო მისგან გასამრჯელო და შინისაკენ გასწია. ბაზარს რომ ჩაუარა, ერთი ვაჭრის დუქანში მამის ქურთუკი დაინახა, რომელიც უფროსმა ძმამ წაიღო თან. ეტყობა, ძმას გასკირვებია და ეს ქურთუკი გაუყიდა. სვენდმა იყიდა მამის ქურთუკი და გზას გაუდგა. მეორე დუქანში ბრჭყვიალა ქვაბი დაინახა. დააკვირდა და ზედ ნაფხაჭნი ეცნო. ეს ქვაბი ხომ თვითონ სვენდმა გაფხაჭნა პატარაობისას. გამოისყიდა ეს ქვაბიც და ისევ გზა განაგრძო.

მალე თავის სახლს მიაღდა. დედა და მამა მაგიდასთან ისხდნენ, მათ გვერდით კი ორი ჩამოგლეჯილი ბიჭი იჯდა. ესენი მათე და პეტერი იყვნენ.

3) თავი ბუს უგავს,
ფეხი—წაღამსა,
ნახტომი—ფევის ჭადასა.
(ხალხური)

გამოცხნები

4) რომ ჩავაგდე ნემსისხედა,
ამოვიდა ქვევრისხედა.
(ხალხური)

— თქვე საცოდავებო,— ეუბნებოდა მათ დედა,— რამდენი შიმშილი და გაქირ-
ვება გამოგივლიათ, მაგრამ მაინც ვერაფერი იშოვეთ.

— არა უშავს, დედა.— ამშვიდებდნენ შვილები,— გაზაფხულდება და მინდორში
გავალთ სამუშაოდ...

უცბად კარი გაიღო და მათი უმცროსი ძმა სვენდი შემოვიდა.

— საღამო მშვიდობისა, ჩემო ძვირფასებო,— მხიარულად შესძახა მან,— აი, მამა,
შენი ქურთუკი! დედა, შენ კი ქვაბი და ახალი ფეხსაცმელი მოგიტანე! ესეც ჩემი
გასამრჯელო. ახლა მე მკვდელიც ვარ, თერძიცა და მეწაღეც. გაქირვებისა ნულარ
გეშინიათ. არც ჩენი ლურსმანი დამიკარგავს. ეს მეხმარებოდა ყველაფერში.

სვენდმა ლურსმანი ჯიბიდან ამოიღო და ისევ ძველ ადგილას შიაქვედა კედელზე.

თარგმანი ელ. ჭავჭავაძისა.

უხაჭნია

ილია სინარაძე

აი, ხედავ, რა მიყავ,
ფისუნია უხაჭნია?!
შენ რომ გულში დამკაწრე,
აგერ, დღესაც მაჩნია!
რას მერჩოდო? მიყვარხარ,
მუდამ გეალერსები:

შენაც კი გეტკინება.
რომ ჩავასო ნემსები!
წვეტიანი რატომ გაქვს
ნემსებივით ბოკუალები?
სისხლი რომ დამადინე,
რატომ არ გებრალები?!

ჭიშკარი

მ. ბოლქვაძე

ნახატები მ. თოთბაქიას

საბავშვო
საბავშვო

— ღრქი-იი, ღრქი-იი! — ზარმაცად
ქრიალებს ეზოში ჭიშკარი. ზედ იმდენი
მგზავრი დაკიდებულა, რომ ვერ და-
თვლით.

— აბა, ქალაქში კიდევ ვინ მოემ-
გზავრება? ჩქარა, არ დაიგვიანოთ!—უვი-
რის „მემანქანე“ ლევანი.

— მე, მე!—უვირიან ბავშვები.

— მე-ე!—კიკინებს თიკანი.

— თხაც წაიყვანოთ, თხაც, — იძახიან
ბავშვები. კარი კი გაჯავრებით ქრია-
ლებს:

— ღრქი-იი, თავი დამანებეთ, თო-
რემ ყოველთვის არ მოვითმენთ, ძალით
ჩამოგყრით ძირს.

ბავშვები მინც არ ეშვებიან. უფრო
მაგრად უბძებენ კარს, რომ მარდად
გაქანდეს.

— ღრქი-იი, აღარ მომეშვებით, გი-
ჩვენებთ სერს!

ჭიშკარი ახლა უკვე მთელი ძალით
მიექანება ერთ მხარეს, რომ იმავე ძა-
ლით უკან დაბრუნდეს.

მგზავრები პანტაპუნტით ცვივიან
ძირს.

— ესეც თქვენი ქალაქი! მოველით!
აბა, რას იტყვი, ხომ კარგად ვიმგზავ-
რეთ?—უვირის ლევანი.

— ეგლა ვაკლით, ახლა კარი ჩამო-
აგდოთ და თავ-პირიც დაიმტვრიოთ,—
ჯავრობს პაპა თედო.

— პაპა თედო, რას გვიჯავრდები,
რას ვაფუქებთ!—ამბობს ნაწყენი ლევანი.

— ხეები ჩვენ არ დავრგეთ?

— ეზოსაც ხომ ვგვით ხოლმე?

— ჰო, ჭიშკარი ჩამოაგდეთ და ნახეთ,
ხეებს პირუტყვი როგორ შეესვება!

— პაპა თედო, აღარ ჩამოვეკიდებით
კარს, ქალაქში ფეხითაც წავალთ,—ამ-
ბობს ლევანი.

— მეც ფეხით წავალ!

— მეც!

— მეც!—ამბობენ ბავშვები.

პაპა მივიდა და კარი შეათვალიერა.
საიდანაც ბიჭებმა საყვარელი მანქა
ნის ზეთი მოარბენინეს და კარში ჯერ-
ჯერით ჩაასხეს.

— აი, ეს კარგია!—ამბობს პაპა თე-
დო.—კარი აღარ იქრიალებს და აღარც
პაპა იბუზღუნებს.

გ ა ზ ე უ ს უ ლ ი

ლექსი ნ. აილალონიანი

მუსიკა მ. ლავითაშვილისა

Allegretto

ვა გ რ ა ც ი ვ ი ხ ა მ თ ა ო რ ი,
 ზ უ რ მ უ ზ ტ ე ბ ი თ ვ ი რ თ ე ვ ე ბ ი თ,
 მ შ ი ს ს ხ ი ე ვ ე ბ ი თ გ ა მ თ ა ო რ ი
 ყ ვ ა ე ლ ო ბ ე ნ კ ე რ ტ ე ბ ი.
 გ ა ზ ა ფ ე ბ უ ლ ი ი ც ი ნ ი ს ი,
 ჩ ა ნ ნ კ ე რ ე ბ ი მ ლ ე რ ი ა ნ.

ვ ე ლ ზ ე ი ა ც ი მ ც ი მ ა ს
 თ ე ა ლ ი გ ა ზ ე უ ს ლ ი ა.
 ყ ი ნ ე ა ო ლ რ დ ა ზ ო რ ო ბ,
 ფ რ თ ა გ ა შ ა ლ ე ს ჩ ი ტ ე ბ მ ი.
 გ ა ზ ა ფ ე ბ უ ლ ო, ლ ა მ ა ზ ო,
 მ ა დ ლ ო ბ ა დ ა დ ი დ ე ბ ა!

ვაგრა ცივი ხამთაო,
 ზურმუხტებით ვირთვებით,
 მზის სხივებით გამთარო
 ყვეილობენ კვირტები.
 გაზაფხული იცინის,
 ჩანჩქერები მღერიან.

ველზე ია ციმციმას
 თელი გაუხელია.
 ყინვა აღარ დაზრობთ,
 ფრთა გაშალეს ჩიტებმა.
 გაზაფხულო, ლამაზო,
 მაღლობა და დიდება!

6.138/46

უღის პირველი და მეორე გვერდის მხატვრობა გუთუნის რევაზ ცუციერიძეს. მხატვრული შედგენა ალ. ბანძელაძეს.
 რედაქტორი იოსებ ნონეშვილი. სარედაქციო კოლეგია: ვ.რ. აბაშიძე, ე.კ. ბურჯანაძე, ი. გრიშაშვილი,
 ბ. გოგიაშვილი, მაცვალა მარეღიშვილი (რედაქტორის მოადგილე), რ. მარჯანი, ი. სიხარულიძე,
 ნ. უნაჭკოშვილი, შ. ცხადაძე (სამხატვრო რედაქტორი) **გამოცემის ოცდაშვიდი წელი** უსაი 2 მან.

Д И Л А — ежемесячный детский журнал ЦК АКСМ Грузии № 3, апрель 1957 г. Тбилиси, Пролетарская 91.
 Редакция: Мамарбаши мхалისი, კუბანოვის ქობი, 91, ტელ. 3-37-38, ე.პ.მ.გ. № 22 ბ.გ.მ.ს. № 22, № 15
 ტირაჟი 20000 № 01209 ხელმოწერილია რუსეთის ფ.ი. 1, 1957 წ. ჟურნალი დაქვემდებარებულია ლიბი-ინფორმაციის მინისტრის განკარგულებას